

Posebni uslovi za kombinovano osiguranje motornih vozila

I UVODNE ODREDBE

Primjena uslova

Član 1.

Ovim Uslovima uređuje se osiguranje motornih vozila kojim su pokrivena šteta na motornim vozilima na sopstveni pogon, na vozilima bez sopstvenog pogona i na šinskim vozilima, odnosno gubitak tih vozila.

Ovi Uslovi, u zavisnosti od sadržine ugovora o osiguranju, primjenjuju se na:

- A) Osiguranje motornih vozila (osiguranje "auto-kaska").
- B) Osiguranje radnih uređaja vozila od rizika loma i vozila u cjelini od rizika loma.
- C) Osiguranje posebne opreme, prtljaga i slično.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Pojedini izrazi u ovim Uslovima imaju sljedeće značenje:

- **Osiguravač** - Akcionarsko društvo za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju.
- **Ugovornik osiguranja** - lice koje je sa osiguravačem zaključilo ugovor o osiguranju.
- **Osiguranik** - lice čija je stvar, odnosno imovinski interes osiguran i kome pripadaju prava iz ugovora o osiguranju.
- **Premija** - iznos koji ugovornik osiguranja plaća osiguravaču po ugovoru o osiguranju.
- **Suma osiguranja** - iznos koji služi kao osnovica za obračun premije osiguranja i koji predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača.
- **Učešće u šteti - odbitna franšiza** - ugovoreni iznos učešća osiguranika u svakoj šteti koji snosi sam osiguranik.
- **Polisa** - pisana isprava o zaključenom ugovoru o osiguranju.
- **List pokrića** - pisani dokument koji služi kao dokaz o zaključenom osiguranju, a ispostavlja se u slučajevima kada u momentu zaključenja osiguranja nisu poznati svi elementi potrebni za ispostavljanje polise osiguranja.

II POSEBNE ODREDBE

A) OSIGURANJE MOTORNIH VOZILA

Predmet osiguranja

Član 3.

Predmet osiguranja su, u smislu ovih Uslova, sve vrste kopnenih motornih vozila standardne izrade, priključna vozila, specijalna i radna vozila na kopnu, šinska vozila, radne mašine (u daljem tekstu: vozila) i njihovi sastavni djelovi.

- (1) Sastavnim djelovima vozila, u smislu ovih Uslova, smatraju se:
 - alat, pribor i rezervni djelovi standardno isporučeni za određeni tip vozila;
 - uređaj za obezbjeđenje od krađe, aparat za gašenje požara, sigurnosni trougao, sigurnosni pojasevi, ruda za vuču, tahograf, oprema za pružanje prve pomoći, rezervne sijalice, dodatna spoljna i unutrašnja ogledala, lampa-žmigavac za obilježavanje vozila zaustavljenog noću na putu, halogena svjetla, svjetla za maglu, grijač zadnjeg stakla, brisači prednjeg i zadnjeg stakla, naslon za glavu i lanci za snijeg, uređaji za požarnu zaštitu na vozilima za prevoz lakozapaljivih i eksplozivnih materijala (ADR);
 - dodatna oprema:
Pod dodatnom opremom smatra se serijska dodatna oprema, ugrađena u vozilo u procesu proizvodnje i isporučena uz novo vozilo uz određeno uvećanje cijene vozila sa standardnom opremom, a po zahtjevu kupca.
Radio-aparat, kasetofon, CD-DVD uređaj, televizor, radio-stanica, telefon i slični uređaji ugrađeni u vozilo u procesu proizvodnje od strane proizvođača i isporučeni uz novo vozilo uz određeno uvećanje cijene vozila sa standardnom opremom smatraju se sastavnim djelovima vozila.
- (2) Stvari iz prethodnog stava su osigurane samo kada se nalaze u vozilu ili kada su na odgovarajući način pričvršćene na vozilu.
- (3) Za stvari koje nisu navedene u stavu 1. ovog člana (posebna-nestandardna oprema vozila), i koje u vozilo nisu ugrađene od strane proizvođača u procesu proizvodnje vozila, osiguranje se ugovara posebno uz naplatu premije osiguranja i ta se posebna oprema mora posebno navesti u polisi osiguranja. Ove stvari su osigurane samo kada se nalaze u vozilu ili kada su na odgovarajući način pričvršćene na vozilu.

- (4) Kod teretnih vozila, autobusa, vučnih vozila, specijalnih vozila, priključnih vozila, radnih vozila i samohodnih radnih mašina, kada se zbog potrebe obavljanja određene djelatnosti na njih ugradi posebna oprema, ta se oprema smatra sastavnim dijelom vozila uz određeno uvećanje cijene vozila. Ova oprema mora biti navedena u polisi osiguranja prilikom ugovaranja polise osiguranja i ona je osigurana samo kada se nalazi u vozilu ili kada je na odgovarajući način pričvršćena na vozilo.
- (5) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete koje nastanu na dijelu vozila za vrijeme dok je taj dio prostorno odvojen od vozila.

Obim osiguranja

Član 4.

Osiguranje, u smislu ovih Uslova, može biti zaključeno kao:

- a) Osnovno kasko osiguranje - od opasnosti predviđenih u članu 5. ovih Uslova
- b) Djelimično kasko osiguranje - od opasnosti predviđenih u članu 6. ovih Uslova
- c) Dopunsko osiguranje - od opasnosti predviđenih u članu 7. ovih Uslova

OSIGURANI RIZICI

a) OSNOVNO KASKO OSIGURANJE

Član 5.

Osnovno kasko osiguranje pokriva štete nastale oštećenjem ili uništenjem osiguranog vozila, njegovih sastavnih djelova i drugih djelova koji su predmet osiguranja u smislu ovih Uslova, ostvarivanjem iznenadnih i od volje ugovornika osiguranja nezavisnih događaja.

Osnovnim kasko osiguranjem obuhvaćena je osiguravajuća zaštita od oštećenja ili uništenja osiguranog vozila, njegovih sastavnih djelova i drugih djelova koji su osigurani uz plaćanje premije osiguranja, osim izuzetaka koji su posebno navedeni u uslovima za osiguranje ili posebno u ugovoru o osiguranju - polisi osiguranja. Za uzrok nastanka oštećenja ili uništenja osiguranog vozila ili njegovog dijela smatraju se sljedeći rizici:

- (1) Saobraćajna nezgoda
Pod saobraćajnom nezgodom, u smislu ovih Uslova, podrazumijeva se sudar, udar, prevrtanje, iskliznuće, survavanje, kao i ostala oštećenja ili uništenja vozila prouzrokovana od iznenadnih događaja pod dejstvom mehaničke sile, nezavisno od volje ugovornika osiguranja/osiguranika ili vozača.
- (2) Požar
Požarom se, u smislu ovih Uslova, smatra vatra nastala iznenada i neočekivano na vozilu od vatre nastale izvan vozila ili, pak, u samom vozilu. Osiguravač nije u obavezi da naknadi štetu na električnoj instalaciji koja je nastala pregorijevanjem instalacije, osim ako se razvio požar.
- (3) Eksplozija, osim eksplozije nuklearne energije
Eksplozijom se, u smislu ovih Uslova, smatra iznenadno ispoljavanje sile zasnovano na težnji pare ili gasova za širenjem.

- (4) Iznenadno termičko ili hemijsko djelovanje spolja
- (5) Pad ili udar nekog predmeta (drveće, jarboli i drugi predmeti) koji nije sastavni dio osigurane stvari ili osiguranog skupa, u koji spada osigurana stvar, osim ukoliko uzrok pada ili udara nekog predmeta nije zemljotres
- (6) Pad vazdušne letjelice
- (7) Manifestacije ili demonstracije
- (8) Zlonamjerni postupci ili objest trećih lica
- (9) Oštećenja tapacirunga u osiguranom vozilu prilikom pružanja pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnim nezgodama ili na drugi način
- (10) Namjerno prouzrokovane štete na osiguranoj stvari radi sprječavanja veće štete, kao i mjere preduzete za smanjenje ili otklanjanje štete
- (11) Udar groma
- (12) Oluja
Olujom se, u smislu ovih Uslova, smatra vjeter brzine 17,2 m u sekundi, odnosno 62 km na čas (8 stepeni jačine po Boforu), ili više
- (13) Grad
Osiguranjem su obuhvaćene štete nastale neposrednim udarima ledenih zrna grada u predmet osiguranja
- (14) Sniježna lavina, kao i pad snijega i leda na vozilo
- (15) Odron zemljišta ili obrušavanje zemljišta i stijena, osim ukoliko uzrok odrona zemljišta ili obrušavanja zemljišta i stijena nije zemljotres
- (16) Poplave, bujice i visoke vode
 - 1) Pod poplavom, u smislu ovih Uslova, podrazumijeva se stihijsko, neočekivano plavljenje terena, ulica i puteva od stalnih voda (rijeka, jezera, mora i dr.), usljed izlivanja iz korita, provale nasipa ili brana, odnosno zbog izlivanja vode usljed izvanredno visoke plime, neobične jačine talasa na moru i jezeru, kao i nadolaženju vode iz vještačkih jezera.
Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena, ulica i puteva usljed naglog obrazovanja velike količine vodene mase nastale provalom oblaka. Ovim osiguranjem obuhvaćene su štete na osiguranom vozilu za vrijeme poplave i neposredno po povlačenju vode.
 - 2) Pod bujicom, u smislu ovih Uslova, podrazumijeva se stihijsko i neočekivano plavljenje terena vodenom masom koja se obrazuje na nizbrdnim terenima usljed jakih atmosferskih padavina i sliva ulicama i putevima.
 - 3) Pod rizikom visokih voda, u smislu ovih Uslova, podrazumijeva se:
 - a) izuzetna pojava neobičajenog porasta vodostaja u neočekivano vrijeme, i
 - b) pojava podzemne vode kao posljedica visokih voda.Obaveza osiguravača za štete od visokih voda i podzemnih voda kao i njene posljedice počinje sa porastom visoke vode iznad unaprijed utvrđenih najviših mjesečnih kota vodostaja ili protoka izmjerenih prema pokazi vaču vodostaja koji je najbliži mjestu nastale štete.

Osiguravatelj su obuhvaćene štete:

- a) za vrijeme poplave i neposredno po povlačenju vode;
- b) od izlivanja iz kanalizacije i vodovodne mreže samo ako je do izlivanja došlo usljed poplave ili bujice;
- c) na vozilu koje se našlo u živom i suvom koritu rijeke ili potoka, odnosno na prostoru između nasipa i rijeke, a radi se o vozilu koje se zbog svoje namjene moglo naći na ovom prostoru.

Osiguravatelj nije u obavezi da naknadi štetu koja je nastala usljed kretanja vozila kroz poplavljen teren, ulicu ili put, riječno korito ili potoke, kao i u slučaju kada je vozaču moralo biti poznato da se kreće u susret stihijском djelovanju vode – osim kada se radi o spašavanju ljudi i imovine.

b) DJELIMIČNO KASKO OSIGURANJE

Član 6.

Djelimičnim kasko osiguranjem obuhvaćeni su rizici loma i oštećenja stakala na putničkim vozilima, teretnim vozilima, autobusima i specijalnim vozilima, osim stakala (plastike) na svjetlima i ogledalima.

Djelimičnim kasko osiguranjem pokrivene su štete oštećenja i loma stakla, ostvarenjem nekog od rizika pokrivenog osnovnim kasko osiguranjem iz člana 5. ovih Uslova, kao i usljed pogonske štete.

Djelimično kasko osiguranje se ugovara na sumu osiguranja prvog rizika koja se iscrpljuje isplatom svake pojedinačne naknade, a najviše do visine sume osiguranja.

Ugovorena suma osiguranja mora biti naznačena u polisi.

Ovo osiguranje se zaključuje na period od jedne godine, osim ukoliko se drugačije ne ugovori.

c) DOPUNSKO OSIGURANJE

Član 7.

Dopunsko osiguranje se može ugovoriti jedino ako je prethodno ugovoreno osnovno kasko osiguranje vozila. Obim i ostali uslovi dopunskog osiguranja određeni su obimom i uslovima osnovnog kasko osiguranja vozila, osim ukoliko se drugačije ne ugovori.

Kao dopunska osiguranja mogu se zaključiti sljedeća osiguranja:

- (1) Osiguranje od rizika krađe vozila (provalne krađe, razbojničke krađe, razbojništva i prevare), njegove standardne opreme ili ugovorene vanstandardne opreme, osim izuzetaka posebno navedenih u uslovima osiguranja ili posebno u ugovoru o osiguranju.

Pod provalnom krađom, u smislu ovih Uslova, smatra se protivpravno oduzimanje objijanjem ili provaljivanjem tuđeg zaključanog vozila ili njegovih sastavnih dijelova, a ključevi se u momentu ostvarenja rizika nisu nalazili u vozilu, u namjeri da se upotrijebi za vožnju ili pribavi protivpravna imovinska korist sebi ili drugom licu.

Pod razbojničkom krađom, u smislu ovih Uslova, smatra se djelo gdje je počinitelj zatečen u vršenju provalne

krađe, pa u namjeri da ukradenu stvar zadrži upotrijebi silu protiv nekog lica, ili prijetnju da će neposredno napasti na život ili tijelo lica.

Pod razbojništvom, u smislu ovih Uslova, smatra se djelo gdje je počinitelj upotrebom sile protiv nekog lica ili prijetnjom da će neposredno napasti na život ili tijelo lica, oduzeo predmet osiguranja u namjeri da ga upotrijebi za vožnju ili da njegovim prisvajanjem pribavi sebi ili nekom drugom licu protivpravnu imovinsku korist.

Pod prevarom, u smislu ovih Uslova, smatra se djelo gdje je počinitelj, koji istovremeno nije ni ugovornik osiguranja ni osiguranik, u namjeri da sebi ili nekom drugom licu pribavi protivpravnu imovinsku korist doveo osiguranika ili ugovornika osiguranja lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da ovaj na štetu svoje ili tuđe imovine zaključi ugovor o iznajmljivanju vozila (kada vlasnik, odnosno korisnik vozila rent-a-car organizacija koja se bavi iznajmljivanjem vozila), odnosno ugovor o lizingu vozila (kada je vlasnik vozila lizing organizacija).

Dopunsko osiguranje od rizika krađe ne može se zaključiti za motocikle i vozila na popravci u automehaničarskim i autoremontnim radionicama i radionicama za pranje i podmazivanje vozila.

Dopunsko osiguranje od rizika krađe vozila može se zaključiti samo uz osnovno kasko osiguranje. Dopunsko osiguranje od rizika krađe zaključuje se u trajanju od jedne godine, osim ukoliko se drugačije ne ugovori.

Kada se desi krađa osiguranog vozila ili njegovih sastavnih dijelova, ili drugih nestandardnih dijelova koji su osigurani uz plaćanje premije osiguranja, slučaj mora biti prijavljen nadležnom organu Ministarstva unutrašnjih poslova, a izvještaj nadležnog organa Ministarstva unutrašnjih poslova o krađi mora biti podnjet pri podnošenju odštetnog zahtjeva.

Smatra se da je rizik krađe ostvaren ako se vozilo ne pronađe u roku od 30 dana, računajući od dana prijave nestanka vozila nadležnom organu Ministarstva unutrašnjih poslova. Vozilo pronađeno poslije isplate štete ostaje u državni osiguravača do sporazuma o regulisanju međusobnih odnosa između osiguravača i osiguranika. Nakon pronalaska vozila osiguranik ima pravo da preuzme vozilo od osiguravača pod uslovom da osiguravaču vrati isplaćeni iznos naknade za ukradeno vozilo. U slučaju da po sporazumu osiguranik zadrži isplaćenu naknadu, a osiguravač zadrži vozilo, osiguravač je u obavezi da osiguraniku isplati iznos učešća u šteti - franšize ukoliko je ugovorena. Štete nastale za vrijeme dok je vozilo ukradeno, pod uslovom da je krađa vozila ili njegovih sastavnih dijelova prijavljena nadležnom organu Ministarstva unutrašnjih poslova, osiguravač je dužan da naknadi prema obimu pokrivača i ugovorenim rizicima iz ovih Uslova.

Osiguravač zadržava pravo otkaza osiguranja dopunskog rizika krađe prije isteka osiguranja.

Posebno se ugovara dopunsko osiguranje od krađe za posebnu nestandardnu opremu vozila, prtljag i sl.

- (2) Osiguranje od rizika krađe stakala (provalne krađe, razbojničke krađe i razbojništva) na motornim vozilima, izuzev stakala (plastike) na svjetlima i ogledalima.
Dopunsko osiguranje od rizika krađe stakala (plastike) na motornim vozilima, izuzev stakala (plastike) na svjetlima i ogledalima, može se zaključiti samo uz djelimično kasko osiguranje.
Ovo osiguranje zaključuje se na period od jedne godine, osim ukoliko se drugačije ne ugovori.
- (3) Osiguranje od rizika utaje
Pod utajom, u smislu ovih Uslova, smatra se djelo gde je počinitelj, koji istovremeno nije ni ugovornik osiguranja ni osiguranik, u namjeri da sebi ili nekom drugom licu pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvojio predmet osiguranja koji mu je povjeren po osnovu ugovora o iznajmljivanju vozila (kada je vlasnik odnosno korisnik vozila rent-a-car organizacija koja se bavi iznajmljivanjem vozila), odnosno ugovora o lizingu vozila (kada je vlasnik vozila lizing organizacija).
Dopunsko osiguranje od rizika utaje vozila može se zaključiti samo ako je ugovoreno osnovno kasko osiguranje.
Dopunsko osiguranje od rizika utaje zaključuje se u trajanju od jedne godine.
- (4) Osiguranje vozila od rizika potapanja
Potapanjem, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno i neočekivano propadanje vozila pri radu u kasetama ili radu na močvarnom, muljevitom, pjeskovitom ili sličnom terenu.
- (5) Osiguranje reklamnih i drugih dodatnih natpisa u i na vozilu od rizika iz člana 5. ovih Uslova
- (6) Osiguranje vozila za vrijeme njihovog učestvovanja na sportskim takmičenjima od rizika iz člana 5. ovih Uslova
- (7) Osiguranje troškova vuče – prevoza za putnička i teretna vozila do mjesta prebivališta, odnosno sjedišta osiguranika, ukoliko vozilo nije u voznom stanju zbog saobraćajnog udesa ili kvara kao i troškovi prevoza vozača i putnika koji su se vozili u osiguranom vozilu do mjesta prebivališta, a najviše prema broju registrovanih mjesta.
Dopunska osiguranja zaključuju se uz osnovno kasko osiguranje uz naplatu predviđene premije osiguranja, osim dopuskog osiguranja iz stava 2. ovog člana koje se zaključuje uz djelimično kasko osiguranje.
- Isključenje obaveze osiguravača**
- Član 8.**
Osiguravač nije u obavezi da naknadi štetu i troškove koji su nastali:
- (1) Uslijed kvara za vrijeme pogona vozila (tzv. pogonska šteta), kao na primjer uslijed greške u materijalu, istrošenosti materijala, kočenja, lošeg rukovanja, oštećenja na gibnjivima i amortizerima, probušnja ili prsnuća spoljne ili unutrašnje gume na točku, oštećenja točka uslijed vožnje sa praznom gumom, nedovoljnog podmazivanja, nedostatka tečnosti u sistemima za hlađenje i grijanje, oštećenja na električnim instalacijama uslijed naglog pada ili porasta napona, pretjeranog opterećenja vozila i drugih pogonskih šteta;
- (2) Uslijed smrzavanja tečnosti u hladnjaku ili bloku motora;
- (3) Uslijed kvara na motoru, mjenjaču ili drugim sklopovima na vozilu kao posljedica gubitka ulja ili tečnosti za hlađenje u toku nastavka vožnje poslije oštećenja vozila.
- (4) Uslijed gubitka pogonskog goriva, odnosno maziva zbog ostvarivanja osiguranog slučaja;
- (5) Uslijed gubitka ulja iz motora, diferencijala i mjenjača, kao i tečnosti za hlađenje;
- (6) Od tovara koji se prevozi osiguranim vozilom, osim u slučaju saobraćajne nezgode;
- (7) Od tovara koji se u vozilo utovara ili istovara;
- (8) Uslijed stavljanja u pogon oštećenog vozila;
- (9) Uslijed tehničke neispravnosti vozila, opterećenja preko dozvoljene nosivosti, istrošenosti guma na točkovima preko propisane granice istrošenosti i nepridržavanja ili povrede odredaba o zaštitnim mjerama;
- (10) Ako u trenutku nastajanja požara na vozilu nije upotrijebljen vatrogasni aparat sa sadržajem praha od najmanje 1 KP (za vozila koja po Zakonu moraju imati aparat za gašenje požara), ili nisu preuzete druge radnje koje bi zaustavile širenje požara, a da je intenzitet požara to dozvoljavao, naknada štete se umanjuje srazmjerno propustima osiguranika;
- (11) Za vrijeme prevoza drugim vozilom na kopnu, unutrašnjim vodama i morima;
- (12) Uslijed gubitka zarade, kazne zbog prekršaja, naknade za parkiranje i čuvanje vozila, osim naknade za čuvanje vozila za najnužnije potrebno vrijeme na mjestu nezgode ili na drugom najbliže pogodnom mjestu, ako se ne radi o mjestu prebivališta, odnosno sjedištu osiguranika, plaćanja po osnovu odgovornosti, troškova registracije i gubitka garancije, što je posljedica ostvarivanja osiguranog slučaja;
- (13) Uslijed umanjenja vrijednosti vozila poslije opravke koja je izvršena u vezi sa ostvarenim osiguranim slučajem;
- (14) Za vrijeme dok je vozilo mobilisano ili rekvirirano od strane vlasti u mirnodopskim uslovima, i to od trenutka stizanja na prvo odredište do trenutka preuzimanja vozila;
- (15) Uslijed ratnih operacija, terorizma, pobuna, nemira i sličnih oružanih akcija;
- (16) Uslijed krađe i utaje vozila ako je počinitelj ugovornik osiguranja, bračni drug, djeca, srodnik po krvi u prvoj liniji, brat, sestra, usvojilac ili usvojenik osiguranika ili lica koja sa osiguranikom žive u zajedničkom domaćinstvu ili lica koje je dužan da po zakonu izdržava;
- (17) Uslijed namjere ili prevare od strane osiguranika ili članova njegove uže porodice koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu;
- (18) Uslijed odvoza tereta, sa mjesta nezgode, koje je vozilo prevozilo;
- (19) Prilikom učestvovanja vozila na sportskim takmičenjima, uključujući i službeni trening, osim ukoliko nije drugačije ugovoreno;
- (20) Izvan geografske teritorije na kojoj je ugovoreno važenje osiguravajućeg pokrivača.

Član 9.

- (1) Osiguranik gubi pravo iz osiguranja:
1. Za vrijeme dok vozilom upravlja lice bez odgovarajuće dozvole za upravljanje tom vrstom vozila, osim:
 - a. Kada vozilom upravlja lice koje se uči da upravlja vozilom po propisima u prisustvu ovlaštenog lica. Smatra se da je lice bez odgovarajuće vozačke dozvole kada nije takvu dozvolu pribavilo na način propisan zakonom ili kada mu je izrečena mjera zabrane upravljanja motornim vozilom od strane nadležnog organa. Kod zemalja za koje nije potrebna međunarodna vozačka dozvola, priznaje se dozvola zemlje čiji je vozač državljanin.
 2. Za vrijeme dok vozilom upravlja vozač pod dejstvom alkohola, droga i drugih narkotika. U smislu ovih Uslova smatra se:
 - a) da je vozač pod uticajem alkohola:
 - ako u krvi ima više od 10,855 mmola alkohola u litru krvi, odnosno u krvi ima više od 0,5 g/kg alkohola, kao i bez obzira na količinu alkohola u krvi, ako se utvrdi da pokazuje znake alkoholne poremećenosti;
 - ako je alkoholni test pozitivan, a ne pobrine se da se analizom tačno utvrdi stepen njegove alkoholisanosti, osim u slučajevima kad bi uzimanje krvi bilo štetno po njegovo zdravlje (npr. hemofilija i sl.);
 - ako poslije saobraćajne nezgode izbjegne ili odbije da se podvrgne ispitivanju njegove alkoholisanosti (izuzev u slučajevima kada bi uzimanje krvi bilo štetno po njegovo zdravlje), čak i ako ima diplomatski ili drugi imunitet;
 - ako konzumira alkohol tako da onemogućiti utvrđivanje nivoa prisustva alkohola u krvi.
 - b) da je vozač pod dejstvom droge ili drugih narkotika:
 - ako se stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake poremećenosti usljed upotrebe droge ili drugih narkotika;
 - ako poslije saobraćajne nezgode izbjegne ili odbije da se podvrgne ispitivanju njegove drogiranosti.
 3. Ako je šteta prouzrokovana namjerno ili grubom nepažnjom od strane:
 - a) ugovornika osiguranja ili osiguranika,
 - b) vozača
 - (2) U slučaju iz tačke 2 i 3b prethodnog stava, ukoliko je osiguranik pravno lice, osiguravač je u obavezi da naknadi nastalu štetu uz pravo regresa prema vozaču, odnosno licu odgovornom za nastalu štetu, u punom iznosu isplaćene naknade iz osiguranja i to:
 - 1) u slučaju kada je štetu prouzrokovao vozač koji je zaposlen kod ugovornika osiguranja/osiguranika, a za vrijeme dok upravlja osiguranim vozilom;
 - 2) u slučaju kada vozač koji je zaposleni kod ugovornika osiguranja/osiguranika, za vrijeme dok upravlja osiguranim vozilom omogućiti da tim vozilom upravlja i lice bez potrebne dozvole za upravljanje tom vrstom vozila;

- 3) u slučaju kada je štetu na vozilu prouzrokovao vozač koji je uzeo vozilo u zakup od organizacije koja se bavi iznajmljivanjem vozila kao djelatnošću (rent-a-car organizacija);
- 4) u slučaju kada je štetu na vozilu prouzrokovao vozač ili ugovornik osiguranja koji vozilo koristi po osnovu ugovora o lizingu sa organizacijom registrovanom za poslove finansijskog ili operativnog lizinga.

Član 10.

Osiguravač je u obavezi da naknadi štete nastale:

- (1) Kao posljedica pogonske štete usljed ostvarivanja rizika saobraćajne nezgode, eksplozije, požara i krađe.
- (2) Usljed stavljanja u pogon vozila poslije privremene opravke koja treba da omogućiti kretanje ili vuču vozila do radionice za konačnu opravku, uz dostavljanje dokaza o izvršenoj privremenoj opravci.
- (3) Usljed tehničke neispravnosti koja je nastala iznenada u toku vožnje i prouzrokovala ostvarenje nekog od rizika iz člana 5, odnosno 6. ovih Uslova.
- (4) Usljed vožnje lica bez dozvole, ukoliko se radi o krađi vozila, ili se, pak, radi o licu koje uči da upravlja motornim vozilom u prisustvu ovlaštenog lica.
- (5) Usljed iznenadnog nalijetanja na životinju.
- (6) Kada kod vozila sa samoistovanim sandukom prilikom istovara-utovara dođe do prevrtanja cijelog vozila, nadoknađuje se samo šteta koja je neposredno posljedica prevrtanja.

B) OSIGURANJE RADNIH UREĐAJA VOZILA OD RIZIKA LOMA I VOZILA U CJELINI OD RIZIKA LOMA

Predmet osiguranja

Član 11.

Predmet osiguranja od opasnosti navedenih u članu 15. ovih Uslova mogu biti:

- (1) Vučna vozila: traktori, motokultivatori, Unimog i Unilog i sl. u cjelini.
- (2) Radna vozila i priključna vozila u cjelini.
- (3) Radni uređaji: radnih vozila, teretnih vozila, autobusa, specijalnih motornih vozila i priključnih vozila.
- (4) Šinska vozila u cjelini. Električne i dizel-električne lokomotive, samo od šteta usljed neposrednog dejstva električne energije.

Osiguranje radnog uređaja na vozilu i vozila u cjelini od rizika loma posebno se ugovara uz osnovno kasko osiguranje ako je Premijskim sistemom X-AK predviđena mogućnost osiguranja od loma vozila u cjelini i/ili radnog uređaja vozila za koje se uključuje osnovno kasko osiguranje.

Kod osiguranja radnog uređaja od loma, motor se smatra sastavnim dijelom radnog uređaja vozila samo u slučaju ako isključivo služi za pokretanje radnog uređaja, a ne i za kretanje (vuču) radnog uređaja i vozila po podlozi. Ako isti motor služi i za kretanje (vuču) vozila po podlozi i pokretanje radnog uređaja vozila neće se smatrati sastavnim dijelom tog uređaja čak i za vrijeme dok svojim radom pokreće samo radni uređaj na vozilu.

Šasija, odnosno postolje na kome se nalaze radni uređaji kao i vozačka kabina, karoserija, transmisija i ostali djelovi vozila koji omogućuju kretanje (vuču) vozila po podlozi ne smatraju se radnim uređajima, odnosno dijelom radnog uređaja.

Kod osiguranja vozila u cjelini od rizika loma ne važe ograničenja navedena u prethodna dva stava.

Važenje osiguranja

Član 12.

Predmeti iz člana 11. ovih Uslova osigurani su samo za vrijeme:

- 1) dok su montirani i spremni za rad.
- 2) kada se nalaze u radu.
- 3) kada se demontiraju i montiraju zbog premještanja i remonta (popravke) i za vrijeme trajanja remonta na mjestu gdje se osigurana stvar nalazi ili u radionici osiguranika.
- 4) kada se prevoze u unutrašnjem prevozu zbog čišćenja, opravke ili premještanja u krugu mikrolokacije pogona, a najviše do 15 km van kruga mikrolokacije.

Stvari koje ne mogu biti predmet osiguranja

Član 13.

Osiguranjem nisu obuhvaćeni ni onda kada je njihova vrijednost sadržana u vrijednosti osigurane stvari:

- (1) Priključni uređaji na traktorima i poljoprivrednim mašinama.
- (2) Radni elementi: raonici, diskovi, klinovi drljača, noževi, kose i zupci sa sječivom – prsti, motike, noževi sa nosačima i sl.
- (3) Djelovi koji su izloženi direktnom termičkom uticaju: obloge sudova i uređaja za sagorijevanje, rešetke ložišta, plamenici gorionika, elektrootpornici grijača i sl., osim motora sa unutrašnjim sagorijevanjem.
- (4) Djelovi izloženi trošenju-habanju: sita, reljefne i druge zamjenjive obloge valjka, obloga grebena-češljuga, fleksibilne cijevi, remenje, četke obručja, oplata (od gume, tekstila ili sintetičkog materijala), ulošci filtera, filter platna, sredstva za termičku izolaciju i zaptivanje, djelovi izloženi trošenju (gumeni prstenovi, gumeni umeci, lamele i sl.), prenosivi kablovi izuzev onih koji se automatski namotavaju na kalemove, klizni i kotrljajući ležajevi unutrašnjeg prečnika do 100 mm.
- (5) Eksploatacioni materijal: goriva, mazivo, rashladna sredstva, hemikalije, sredstva za čišćenje i sl.
- (6) Transportne trake, lanci i užad.
- (7) Pneumatici (gume) na točkovima.
- (8) Gusjenice na vozilima gusjeničarima, osim ukoliko se drugačije ne ugovori.
- (9) Alat koji se može mijenjati: svrdla, alat i djelovi mašina koji neposredno služe za lomljenje i sitnjenje, kalupi, matrice, noževi, umeci i obloge na valjcima, testere, sita, brusno kamenje, žigovi (pečati) i sl.
- (10) Ulje za podmazivanje.
- (11) Katalizatori.
- (12) Sredstva za zaptivanje i izolaciju i sredstva za hlađenje u uređajima za hlađenje.

Način zaključenja ugovora o osiguranju

Član 14.

- (1) Ugovor o osiguranju od opasnosti predviđenih članom 15. ovih Uslova može se zaključiti samo uz zaključenje ugovora o osnovnom kasko osiguranju.
- (2) Ugovor o osiguranju iz stava 1. ovog člana zaključuje se sa ili bez učešća u šteti - franšize. Ugovor o osiguranju iz stava 1. ovog člana ne može se zaključiti sa manjim učešćem osiguranika u šteti od konkretnog osnovnog kasko osiguranja uz koje se zaključuje.
- (3) Ugovor o osiguranju iz stava 1. ovog člana zaključuje se na period od jedne godine, osim ukoliko se drugačije ne ugovori.

Osigurani rizici

Član 15.

- (1) Osiguravač je u obavezi da isplati naknadu u slučaju štete prouzrokovane oštećenjem ili uništenjem osigurane stvari usljed nezgode u pogonu, pod kojom se podrazumijevaju događaji koji nastaju nepredviđeno ili iznenada u vezi sa korišćenjem osigurane stvari i to usljed:
 - 1) greške u konstrukciji, materijalu i izradi;
 - 2) neposrednog djelovanja električne energije: kratkog spoja, atmosferskog i drugog prenapona, električnog luka i sl.
 - 3) prskanja ili raspadanja usljed dejstva centrifugalne ili centripetalne sile;
 - 4) mraza, osim zamrzavanja vode u sklopovima motora, pritiska leda ili snijega, neposrednog kretanja leda;
 - 5) nadpritiska i potpritiska (implozije);
 - 6) otkaza (zatajivanja) uređaja za zaštitu ili regulaciju kao i elemenata za automatsko upravljanje kojima je mašina opremljena;
 - 7) nespretnosti, nehata ili zle namjere zaposlenog ili nekog drugog lica;
 - 8) pada osigurane stvari, udara ili upadanja stranog tijela u osiguranu stvar;
 - 9) zaglave u toku bušenja u bušotinama.
- (2) Kod električnih i dizel-električnih lokomotiva osiguranjem od rizika loma obuhvaćene su samo štete od djelovanja električne energije, dok ostali rizici iz stava 1. ovog člana nisu obuhvaćeni osiguranjem.

Isključenje obaveze osiguravača

Član 16.

Osiguravač nije u obavezi da plati naknadu:

- (1) Za sve štete koje su prouzrokovane od opasnosti (rizika) koje nisu navedene u članu 15. ovih Uslova, kao što su:
 - 1) nedostaci i greške koje su postojale u trenutku zaključenja ugovora o osiguranju, a koji su bili ili su morali biti poznati ugovorniku osiguranja, osiguraniku ili licu odgovornom za pogon;
 - 2) neposredne posljedice trajnih hemijskih, termičkih, atmosferskih, mehaničkih i drugih uticaja i uslova smještaja i rada: oksidacija, starenje, korozija, zračenje, prekomjerne vibracije i sl.;

- 3) posljedice svih vidova trošenja, habanja, abrazije, erozije, kavitacije i sl.;
- 4) prekomjerne naslage rđe, kotlovskeg kamenca, taloga, mulja i sl., ako je usljed toga nastalo oštećenje ili uništenje osigurane stvari;
- 5) prenapetosti ili preopterećenosti mašina, mašinskih i električnih uređaja, aparata i instalacija, preko granice njihovih projektovanih parametara;
- 6) nepropisno i nedovoljno održavanje;
- 7) stavljanje u pogon prije konačne opravke;
- 8) prilikom montiranja i probnog ispitivanja na novoj stvari;
- 9) dinamično vitlanje rotacionih djelova mašina (turbo-rotora i sl.), ukoliko to nije posebno ugovoreno;
- 10) štete koje su posljedica pogrešnog programiranja računarnom upravljanih sistema;
- 11) povreda zakonskih i tehničkih propisa i uputstava o tehničkoj eksploataciji osiguranih stvari i zaštitnih mjera;
- 12) za posredne štete u vezi sa nastalim osiguranim slučajem, kao gubitak zarade, dangube, kazne, itd.;
- 13) za štete na kaiševima, pokretnim pantljkama, pneumaticima (gumama) na vozilu i sl.;
- 14) za štete nastale na gusjenicama vozila – gusjeničara, osim ukoliko nije drugačije ugovoreno;
- 15) za štete za koje po zakonskim propisima ili po ugovoru odgovara proizvođač ili isporučilac stvari. Ako proizvođač ili isporučilac osporava odgovornost, a šteta je prouzrokovana jednom od opasnosti obuhvaćenih članom 15. ovih Uslova, osiguravač će isplatiti naknadu iz osiguranja i stupiti u prava osiguranika prema proizvođaču ili isporučiocu;
- 16) za troškove opravke, ako se šteta utvrdi i opravka vrši prilikom redovnog ili periodičnog pregleda u cilju održavanja.

C) OSIGURANJE POSEBNE OPREME, PRTLJAGA I SLIČNO

Predmet osiguranja

Član 17.

- (1) Predmet osiguranja, u smislu ovih Uslova, zavisno od sadržine ugovora o osiguranju mogu biti: alat, posebna oprema vozila (radio aparati, kasetofoni, CD-DVD uređaji, televizori, radio stanice, telefoni i dr.), priključni uređaji, pribor, rezervni djelovi koji se ne smatraju sastavnim djelovima vozila u smislu člana 3. ovih Uslova, prtljag u autobusima, putničkim automobilima, kamp-prikolicama, teretnim i specijalnim vozilima (samo uz prisustvo vlasnika), putne kolekcije uzoraka robe, alat i pribor koji služi za obavljanje preduzimačke djelatnosti, a koji se prevoze u putničkim automobilima i kombi vozilima (samo uz prisustvo vlasnika, odnosno zaposlenog u radnom odnosu kod vlasnika) i sl.
- (2) Stvari su osigurane samo kada se nalaze u vozilu u prostoru namijenjenom za odlaganje prtljaga ili u nosačima čvrsto pričvršćenim za vozilo.

Prtljag i putne kolekcije uzoraka robe iz prethodnog stava osigurani su i za vrijeme dok su smješteni u hotelu, gostionici, prenočištu, ili stanu van mjesta stanovanja ili sjedišta vlasnika stvari i zaključani u tim prostorijama.

- (3) Osiguranje prtljaga odnosi se i na stvari za lične potrebe koje osiguranik, vozač ili putnici nose sa sobom u vozilu ili na vozilu. Pod stvarima za lične potrebe podrazumijeva se putni prtljag, odjeća, stvari za ličnu higijenu u ličnom vlasništvu lica koja se prevoze osiguranim motornim vozilom.
- (4) Kod osiguranja putnih kolekcija uzoraka robe i alata, potrebno je u polisi naznačiti kakva se kolekcija osigurava (kolekcija suvenira, manufakturne, elektrotehničke ili druge robe, kolekcija knjiga itd.).
- (5) Osiguranje se zaključuje do ugovorene sume osiguranja prvog rizika.
- (6) Osiguranje posebne opreme, prtljaga i sl., može se zaključiti samo ako je za vozilo zaključeno osnovno kasko osiguranje u trajanju od najmanje jedne godine.
- (7) Ukoliko je ugovoreno osiguranje prtljaga u inostranstvu (van granica Crne Gore), neophodno je prilikom prelaska državne granice Crne Gore popuniti potvrdu o iznošenju predmeta skupljih od 100 eura i ovjeriti potvrdu od strane carinske službe. U suprotnom, šteta na osiguranim stvarima će biti naknađena samo do maksimalnog iznosa od 100 eura.

Iz osiguranja su izuzete sljedeće stvari: važeće domaće i strane banknote, metalni novac, hartije od vrijednosti, poštanska vrednosna pisma, nakit, plemeniti metali, biseri, drago kamenje i predmeti od njih izrađeni, predmeti posebne kulturne i istorijske vrijednosti, umjetnička djela i zbirke, čekovne i ostale knjižice banaka, kartice za plaćanje, originalna književna djela, planovi, trgovinske knjige i slična dokumentacija, kartoteke, nacrti, prototipi, foto-aparati i filmske kamere, video kamere i elektronski uređaji, elektronske igrice, satovi, oružje, bunde, skije, snoubord, naočare, kontaktna sočiva, uređaji audiovizuelne tehnike, elektronski i optički aparati i njihov pribor, i slično.

Osigurani rizici

Član 18.

Stvari opisane u stavu 1. prethodnog člana osigurane su od rizika osnovnog kasko osiguranja u smislu člana 5. ovih Uslova, dok su kod ugovornika osiguranja/osiguranika koji se bave prevozom putnika autobusom ili putničkim automobilom obuhvaćene i štete nastale usljed zamjene prtljaga prilikom izdavanja ili prijema na prevoz.

Osiguranje važi dok se vozilo nalazi van mjesta stanovanja (sjedišta) osiguranika/ugovornika osiguranja.

- (1) Ukoliko postoji osiguranje posebne opreme, prtljaga i sl., u smislu prethodno navedenog, moguće je iste osigurati i od krađe, dopunskim osiguranjem. U slučaju dopunskog osiguranja iz prethodne alineje ovog stava, sve stvari su osigurane od krađe dok se vozilo nalazi van mjesta stanovanja ili sjedišta osiguranika/ugovornika osiguranja, ili se na osnovu određenih činjenica nedvosmisleno može utvrditi da je krađa ostvarena iz vozila neposredno pred polazak vozila na put.

Takođe, u slučaju dopunskog osiguranja prtljaga i putnih kolekcija uzoraka robe od krađe, isti su osigurani i na mjestima opisanim u stavu 2. člana 17. ovih Uslova.

- (2) Kod ostvarivanja rizika krađe, osiguravač je dužan da nadoknadi štetu ukoliko je došlo do krađe vozila ili su stvari ukradene iz zaključanog vozila iz prostora namijenjenog za odlaganje prtljaga, odnosno iz vozila koje se nalazi u zaključanoj garaži, ili su ukradene stvari koje su bile smještene u zaključanim nosačima čvrsto pričvršćenim za vozilo, ili (važi za prtljag i putne kolekcije uzoraka robe) iz zaključane prostorije u hotelu, gostionici, prenoćištu ili stanu van mjesta stanovanja (sjedišta) vlasnika stvari.
- (3) Prtljag ostavljen u vozilu prije početka vožnje i poslije završene vožnje ili u prekidu vožnje, a sve to za period od više od 1 časa, nije pokriven osiguranjem. Ovaj uslov osiguranja prtljaga važi i u slučajevima kada osiguranik prilikom prekida vožnje ima mogućnost da skloni prtljag na bezbjedno mjesto ili, eventualno, da ga ponese sa sobom.
- (4) Po ostvarivanju osiguranog slučaja, osiguranje prtljaga prestaje ako u jednom štetnom događaju bude uništen ili ukraden sav prtljag koji se nalazi u vozilu, ili isplatom naknade u visini ugovorene sume osiguranja.

III ZAJEDNIČKE ODREDBE

Zaključivanje ugovora o osiguranju

Član 19.

- (1) Ugovor o kombinovanom osiguranju motornih vozila (u daljem tekstu: ugovor o osiguranju) može zaključiti korisnik, odnosno vlasnik vozila ili stvari koja se osigurava, kao i svako drugo lice koje ima interes da zaključenjem ugovora o osiguranju obezbijedi osiguravajuću zaštitu.
- (2) Ugovor o osiguranju može zaključiti ugovornik osiguranja u svoje ime i za tuđ račun. Ukoliko u polisi nije određeno da je ugovor zaključen za tuđ račun, smatraće se da je zaključen za račun ugovornika osiguranja.
- (3) Ugovor o osiguranju je zaključen kad ugovorne strane potpišu polisu osiguranja ili list pokrića.
- (4) Ukoliko je ugovornik osiguranja/osiguranik u prethodnoj godini osiguranja na osiguranom vozilu imao veći broj ostvarenih rizika od uobičajenih, pokušao ili ostvario prevaram pravo na naknadu štete, osiguravač može odbiti njegov zahtjev za osiguranje.
- (5) Sva osiguranja se zaključuju na određeno vrijeme sa periodom trajanja od jedne godine, osim ukoliko nije drugačije ugovoreno.

Osiguranje za tuđ račun

Član 20.

- (1) U slučaju osiguranja za tuđ račun, obavezu plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora o osiguranju dužan je da izvršava ugovornik osiguranja, ali on ne može vršiti prava iz osiguranja čak i kada drži polisu osiguranja, bez pristanka lica čiji je interes osiguran i kome ta prava pripadaju.

- (2) Ugovornik osiguranja nije dužan da preda polisu zainteresovanom licu dok mu ne bude nadoknađena premija koju je isplatio osiguravaču, kao i troškovi ugovora, osim ukoliko nije ugovorom sa osiguranikom preuzeo obavezu ugovaranja osiguranja.
- (3) Ugovornik osiguranja ima pravo prvenstva naplate ovih potraživanja iz dugovne naknade, kao i pravo da zahtijeva njihovu isplatu neposredno od osiguravača, osim ukoliko nije ugovorom sa osiguranikom preuzeo obavezu ugovaranja osiguranja.
- (4) Osiguravač može istaći svakom korisniku osiguranja za tuđ račun sve prigovore koje po osnovu ugovora ima prema ugovorniku osiguranja.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 21.

- (1) Ugovor o osiguranju može se zaključiti:
 - 1) sa određenim rokom trajanja za vrijeme od jedne godine ili kraće - kratkoročno osiguranje
 - 2) sa određenim rokom trajanja za vrijeme duže od jedne godine - višegodišnje osiguranje
 - 3) sa neodređenim rokom trajanja za vrijeme koje ne može biti kraće od jedne godine – dugoročno osiguranje

Ako je ugovor o osiguranju zaključen sa određenim rokom trajanja za vrijeme od jedne godine ili kraće (kratkoročno osiguranje), njegovo dejstvo prestaje po isteku časa i minuta, odnosno dvadesetčetvrtog časa dana koji je u polisi osiguranja naveden kao dan isteka roka na koji je osiguranje ugovoreno, osim ukoliko se ugovorne strane drugačije ne sporazumiju ili osiguravač jednostrano raskine ugovor. Ako je ugovor o osiguranju zaključen sa određenim rokom trajanja za vrijeme duže od jedne godine (višegodišnje osiguranje), njegovo dejstvo prestaje po isteku časa i minuta, odnosno dvadesetčetvrtog časa dana koji je u polisi osiguranja naveden kao dan isteka roka na koji je osiguranje ugovoreno. Svaka ugovorna strana može taj ugovor raskinuti prije isteka roka na koji je ugovor zaključen i to sa danom isteka tekuće godine osiguranja uz otkazni rok koji ne može biti kraći od 3 mjeseca.

Ako ugovornik osiguranja raskine ugovor o osiguranju koji je zaključen sa određenim rokom trajanja za vrijeme duže od jedne godine (višegodišnje osiguranje), dužan je da osiguravaču plati razliku premije u visini popusta odobrenog po osnovu višegodišnjeg roka trajanja osiguranja.

Kada je višegodišnje osiguranje zaključeno za vozila koja su data u lizing od strane lizing organizacije mora postojati pisana saglasnost osiguranika za raskid višegodišnjeg ugovora o osiguranju.

U slučaju raskida višegodišnjeg ugovora o osiguranju za vozilo čija je nabavka finansirana od strane lizing organizacije, usljed prijevremenog otkupa vozila ili raskida ugovora o lizingu ili »preuzimanja« ugovora o osiguranju od strane novog ugovornika za isto vozilo, (stari) ugovornik nije u obavezi da nadoknadi odobreni popust na ime višegodišnjeg osiguranja.

Ako je ugovor o osiguranju zaključen kao dugoročni (sa neodređenim rokom trajanja), njegovo dejstvo se automatski obnavlja i za narednu godinu osiguranja. Međutim, svaka ugovorna strana ga može raskinuti sa danom isteka pune godine osiguranja, obavještavajući pismenim putem drugu ugovornu stranu najkasnije tri mjeseca prije isteka pune godine osiguranja, u kom slučaju njegovo dejstvo prestaje istekom dvadesetčetvrtog časa tekuće godine osiguranja.

Teritorijalna važnost osiguranja

Član 22.

- (1) Kombinovano osiguranje motornih vozila važi na geografskoj teritoriji Crne Gore i Republike Srbije, osim ukoliko se drugačije ne ugovori u ugovoru o osiguranju i plati poseban doplatka na premiju osiguranja.
- (2) Osiguravajuće pokrće se prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, plaćanjem doplatka na premiju osiguranja, može proširiti na:
 - a) geografsku teritoriju Evrope,
 - b) geografsku teritoriju Azije.
- (3) Osiguravač zadržava pravo da posebnim aktom isključi pokrće dopunskog rizika krađe za pojedine države. Sa ovim aktom ugovornik osiguranja se upoznaje prilikom zaključenja ugovora o osiguranju.

Uticao promjene vlasnika vozila na važnost ugovora o osiguranju

Član 23.

- (1) Ukoliko se u toku trajanja osiguranja promijeni vlasnik osigurano vozila, prava i obaveze iz ugovora o osiguranju ne prelaze na novog vlasnika, a ugovor o osiguranju prestaje u 24 časa onog dana kada je novi vlasnik preuzeo vozilo.
- (2) Prethodni vlasnik osigurano vozila ima pravo na povraćaj premije za neiskorišćeno vrijeme trajanja osiguranja po principu *pro rata temporis*, ukoliko u proteklom periodu osiguranja nije imao prijavljenu ili naplaćenu štetu.
- (3) Odredbe ovog člana primjenjuju se i kada je jednom polisom osigurano više vozila. Ugovor o osiguranju u ovom slučaju prestaje za ono vozilo koje je promijenilo vlasnika.
- (4) Ukoliko je ugovor o djelimičnom kasko osiguranju zaključen na polisi obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, isti se prenosi na novog korisnika, odnosno vlasnika vozila, do dana isteka tekuće polise osiguranja.
- (5) Ako dođe do promjene vlasnika vozila na osnovu naslijeđivanja, ugovor o osiguranju se ne mijenja.

Promjena imena, naziva firme, ili adrese ugovornika osiguranja/osiguranika i podataka o vozilu

Član 24.

- (1) Ugovornik osiguranja/osiguranik dužan je da o promjeni imena ili adrese, odnosno o promjeni naziva firme ili adrese (sjedišta) firme, obavijesti osiguravača u roku od 15 dana, računajući od dana kada su nastale promjene.

- (2) Ukoliko ugovornik osiguranja/osiguranik ne obavijesti osiguravača o promjeni iz prethodnog stava, za punovažnost obavještenja koja šalje osiguravač dovoljno je ako je osiguravač uputio ugovorniku osiguranja/osiguraniku preporučeno pismo prema posljednjim podacima o imenu, adresi stana, poslovnih prostorija, odnosno nazivu firme kojim raspolaže. Obavještenje postaje punovažno dana kada bi prema redovnom toku stvari postalo punovažno da nije bilo promjena iz prethodnog stava.
- (3) Ugovornik osiguranja/osiguranik je obavezan da izvrši prijavu promjena svih elemenata bitnih za identifikaciju vozila (registarski broj, broj motora, broj šasije, ostale tehničke karakteristike, itd.).
- (4) Osiguravač je obavezan da sve prijavljene promjene odmah registruje u aneksu ugovora o osiguranju.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 25.

- (1) Obaveza osiguravača iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-og časa onog dana koji je u polisi osiguranja naveden kao dan početka osiguranja, osim ako se drugačije ne ugovori.
- (2) Obaveza osiguravača iz ugovora o osiguranju prestaje po isteku 24-og časa onog dana koji je u polisi osiguranja naveden kao dan isteka osiguranja, osim ako se drugačije ne ugovori.

Vrijednost osigurane stvari

Član 26.

U zavisnosti od predmeta osiguranja, stvarna vrijednost osigurane stvari se utvrđuje na sljedeći način:

- (1) Za vozila – u visini vrijednosti novog vozila umanjene za amortizaciju i obezvrjeđivanje vozila (korigovana za starost vozila, pogonski učinak, opšte stanje, investiciona ulaganja i način eksploatacije, uz primjenu odgovarajućih mjerila). Amortizacija se utvrđuje na osnovu starosti vozila i važećih kriterijuma i mjerila za uvećanje ili umanjene njegove vrijednosti na dan nastanka štete.
- (2) Za posebnu opremu – u visini vrijednosti nove stvari umanjene za iznos amortizacije, obezvrjeđivanje opreme i slično. Amortizacija se utvrđuje na osnovu starosti osigurane stvari na dan nastanka štete.
- (3) Za stakla – u visini cijene novog stakla, uvećane za troškove zamjene.
- (4) Za prtljag i sl. stvari – u visini vrijednosti novog prtljaga i sl. stvari umanjeno za troškove amortizacije, obezvrjeđivanja i slično.

Utvrđivanje okolnosti od značaja za ocjenu rizika

Član 27.

- (1) Ugovornik osiguranja je dužan da prijavi osiguravaču, prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, sve okolnosti koje su od značaja za ocjenu opasnosti – težinu rizika i određivanje visine premije osiguranja, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate.

- (2) Okolnostima od značaja za ocjenu opasnosti i određivanje visine premije osiguranja smatraju se naročito okolnosti o kojima je ugovornik osiguranja pitan i na osnovu kojih je određena i obračunata premija osiguranja, kao i one koje su unijete u polisu osiguranja. Okolnosti iz prethodne alineje ovog stava ugovornik osiguranja i osiguravač mogu zajednički utvrditi.
- (3) Podaci za osiguranje moraju biti u skladu sa podacima iz važeće saobraćajne dozvole, potvrde o registraciji ili drugih dokumenata kojima se utvrđuje identitet vozila koje se osigurava.
- (4) Ugovornik osiguranja dužan je da omogući osiguravaču pregled i reviziju rizika.
- (5) U toku trajanja osiguranja, ugovornik osiguranja, odnosno korisnik, dužan je da o povećanju rizika obavijesti osiguravača u roku od 14 dana po saznanju, a ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom, tada bez odlaganja.
- (6) Osiguravač zadržava pravo da u opravdanim slučajevima koji su nastali usljed bitno promijenjenih okolnosti, nezavisno od volje osiguravača, ili ukoliko se kasnije utvrdi da je ugovornik osiguranja prilikom zaključivanja ugovora prećutao neke podatke i okolnosti od značaja za ocjenu rizika, ili da u toku trajanja ugovora o osiguranju nije obavijestio osiguravača o promijenjenim okolnostima, ili je o tome dao netačne podatke od uticaja da premija bude veća, izvrši reviziju i traži povećanje premije osiguranja.
- (7) U slučajevima iz prethodna dva stava koji su od uticaja za utvrđivanje novog iznosa premije osiguranja zbog povećanog rizika ili da se ne zaključi ugovor o osiguranju, osiguravač će u roku od 30 dana (od dana saznanja o nastupanju izmijenjenih okolnosti od značaja za ocjenu rizika), u pisanoj formi predložiti ugovorniku osiguranja novi iznos premije. Ako ugovornik osiguranja na to ne pristane u roku od 14 dana od prijema prijedloga nove premije, ugovor o osiguranju prestaje istekom 24-tog časa 14-tog dana. Ako premija treba da se smanji zbog manjeg rizika u tekućem periodu osiguranja, osiguravač vraća ugovorniku osiguranja razliku u premiji za iskorišćeno vrijeme trajanja osiguranja. Razlika u premiji za tekući period treba da se plati, odnosno vrati u roku od 15 dana od dana kada je utvrđen osnov za naplatu tj. vraćanje premije.
- (8) Ako se prema okolnostima u trenutku zaključenja ugovora o osiguranju saglasno odredbama Posebnih uslova za kombinovano osiguranje motornih vozila i Posebnog premijskog sistema (X-AK) osiguranje nije moglo zaključiti, ugovor o osiguranju je ništavan.

Osnovica za obračun premije

Član 28.

- (1) Osnovica za obračun premije osiguranja, za vozila koja se osiguravaju po ovim Uslovima, je suma osiguranja. Suma osiguranja predstavlja osnovicu za obračun premije osiguranja i gornju granicu obaveze osiguravača po štetnom događaju.

Suma osiguranja za vozila koja se osiguravaju po ovim Uslovima u momentu zaključenja ugovora o osiguranju ne može biti niža od stvarne vrijednosti osiguranog vozila utvrđene cjenovnikom motornih vozila koji koristi Generali osiguranje Montenegro AD Podgorica (cjenovnik proizvođača vozila, cjenovnik zvaničnog uvoznika vozila ili njegovog ovlašćenog prodavca, cjenovnik AMS Srbije i sl. cjenovnici), polazeći od cijene novog vozila korigovane za starost vozila i važećih kriterijuma i mjerila za uvećanje ili umanjenje njegove vrijednosti. Suma osiguranja određena na ovaj način ne može, bez obzira na starost vozila i važeće kriterijume i mjerila za uvećanje ili umanjenje njegove vrijednosti, biti manja od 30% vrijednosti novog vozila. Odredbe ovog stava ne važe za vozila na popravci u automehaničarskim i autoremontnim radionicama i radionicama za pranje i podmazivanje vozila, kod kojih je osnovica za obračun premije osiguranja prosječna nabavna cijena novog vozila, a koju određuje nadležna organizacija.

- (2) Suma osiguranja specijalnih i nestandardnih vozila određuje se kao zbir cijene osnovnog vozila, nadgradnje i opreme uz specifikaciju koja čini sastavni dio ugovora o osiguranju.
- (3) Suma osiguranja vozila koga nema u prodaji, ni u zvaničnoj evidenciji cijena, utvrđuje se prema cijeni vozila sličnih karakteristika i tehničkih podataka.
- (4) Suma osiguranja muzejskih vozila, trofejnih vozila, vozila sastavljenih od djelova više vozila i slično, određuje se sporazumom ugovornih strana, ali najviše do njihove tržišne vrijednosti.
- (5) Suma osiguranja ostalih osiguranih stvari određuje se sporazumno.
- (6) Suma osiguranja audio i video uređaja utvrđuje se za svaki uređaj pojedinačno i tako se iskazuje u ugovoru o osiguranju (polisi).
- (7) Kod djelimičnog kasko osiguranja vrijednost osiguranih stvari utvrđuje se na sumu osiguranja prvog rizika
- (8) Ugovorom o osiguranju ne mogu se posebno osiguravati samo pojedine komponente uređaja, već uređaj u cjelini. Osiguravaju se sva motorna vozila koja posjeduju važeće registarske tablice, vozila koja su u ispravnom tehničkom stanju i koja imaju važeću potvrdu o tehničkoj ispravnosti vozila.

Plaćanje premije osiguranja

Član 29.

- (1) Ugovornik osiguranja obavezan je da plati premiju osiguranja u ugovorenom roku, dok je osiguravač dužan da primi uplatu premije osiguranja od svakog lica koje ima interes da ona bude plaćena.
- (2) Premija osiguranja se plaća unaprijed, po pravilu odjednom, prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, za svaku godinu trajanja osiguranja, osim ukoliko nije drugačije ugovoreno.
- (3) Ukoliko je osiguranje zaključeno za period kraći od godine dana, premija se po pravilu plaća odjednom.

- (4) Ukoliko ugovornik osiguranja/osiguranik koji ima zaključeno osiguranje sa plaćanjem premije u ratama, ostvari pravo na naknadu štete, preostala neplaćena premija osiguranja naplaćuje se u punom iznosu ukoliko je preostala neplaćena premija osiguranja manja od iznosa naknade štete. Međutim, ukoliko je iznos naknade štete manji od iznosa neplaćene premije osiguranja, sprovodi se prebijanje (kompenzacija) do visine iznosa naknade šteta, a ostatak neplaćene premije osiguranja naplaćuje se u ugovorenim rokovima.
- (5) Ukoliko Ugovornik osiguranja ne plati dospjelu ratu premije u ugovorenom roku, osiguravač može obračunati kamatu.
- (6) Ugovornik osiguranja plaća premiju u mjestu u kojem ima svoje prebivalište, odnosno sjedište, ukoliko nije drugačije ugovoreno.
- (7) Ako ugovornik osiguranja premiju za sljedeći period osiguranja ne plati do dospelosti, niti to učini neko drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju, ako nije drugačije ugovoreno, prekida se po isteku 30 dana od dana kad je ugovorniku osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača, ili na drugi pogodan način dostavljeno obavještenje o dospelosti naplate premije, a ista u međuvremenu ne bude plaćena. Ugovor se u svakom slučaju prekida ako dospjela premija za tekuću godinu osiguranja ne bude plaćena u roku od godine dana od dana dospelosti. Osiguravač u ovom slučaju zadržava pravo na naplatu premije osiguranja do dana prekida osiguranja.

Smanjenje premije - BONUS

Član 30.

- (1) Osiguranik koji ima do 10 osiguranih vozila ima pravo na smanjenje premije – bonus za osigurano vozilo, ako je to vozilo bilo neprekidno osigurano najmanje godinu dana i ako u tom periodu osiguravač nije isplatio štetu, odnosno u trenutku produženja ili obnove osiguranja šteta na tom vozilu nije bila u postupku likvidacije (u daljem tekstu: prijavljena šteta).
Premija osiguranja se smanjuje:
 - a. za 20% ako u protekloj godini osiguranja nije bila prijavljena šteta
 - b. za 40% ako u dvije protekle uzastopne godine osiguranja nije bila prijavljena šteta
 - c. za 50% ako u tri i više proteklih uzastopnih godina osiguranja nije bila prijavljena šteta
- (2) Za period bez štete se smatra period u kom je isključena bilo kakva odgovornost, pa i zajednička odgovornost, ugovornika osiguranja, osiguranika ili vozača.
- (3) Ako je osiguranik prvi put zaključio osiguranje sa trajanjem kraćim od godinu dana, ovaj period se ne uzima u obzir prilikom odobravanja bonusa i u slučaju da za vrijeme njegovog trajanja nije bilo prijavljenih/likvidiranih šteta.
- (4) Ukoliko je osiguranik u prethodnom periodu osiguranja imao prijavljenu štetu u smislu stava 1. ovog člana, u sljedećem periodu osiguranja plaća premiju kao da prvi put zaključuje osiguranje.

- (5) Ako je osiguranik u prethodnoj godini osiguranja imao prijavljenu štetu u smislu stava 1. ovog člana, a uživao je pravo na bonus, onda u sljedećoj godini osiguranja gubi pravo na stečeni bonus.
- (6) Osiguranici sa više od 10 osiguranih vozila, prilikom obnavljanja osiguranja pravo na bonus mogu steći na osnovu odnosa obračunatih šteta (likvidiranih i rezervisanih) i obračunate tehničke premije.
Premija osiguranja se smanjuje:
 - a) za 10% ako je odnos obračunatih šteta i obračunate tehničke premije manji od 80%
 - b) za 20% ako je odnos obračunatih šteta i obračunate tehničke premije manji od 60%
 - c) za 30% ako je odnos obračunatih šteta i obračunate tehničke premije manji od 40%
- (7) Osiguraniku sa više od 10 osiguranih vozila koji u protekle tri uzastopne godine trajanja osiguranja nije imao štete, priznaje se bonus za sljedeću godinu osiguranja u visini od 50%.
Bonus se obračunava na osnovnu premiju osiguranja uvećanu ili umanjenu za doplatke ili popuste po drugim osnovama.

Pravo prenosa bonusa

Član 31.

- (1) Bonus ostvaren po odredbama prethodnog člana može se prenijeti samo u okviru iste premijske grupe, kada je osigurano vozilo:
 - uništeno,
 - odjavljeno,
 - otuđeno.
- (2) Prenos bonusa vrši se prilikom zaključenja ugovora o osiguranju ili obnove osiguranja.
- (3) Bonus se može prenijeti u roku od dvije godine od momenta isteka posljednje obnove osiguranja vozila sa koga se vrši prenos bonusa.
- (4) Prenos bonusa se ne može vršiti kod osiguranja koja su zaključena sa rokom trajanja kraćim od godinu dana.
- (5) Ako osiguranik promijeni osiguravača, priznaje mu se pravo na bonus ako, u roku od šest mjeseci od dana prestanka važenja osiguranja kod drugog osiguravača, donese pismenu potvrdu prethodnog osiguravača o prethodnom trajanju osiguranja vozila iste premijske grupe i o broju uzastopnih godina bez šteta.

Povećanje premije - MALUS

Član 32.

- (1) Osiguranik koji ima do 10 osiguranih vozila i koji u toku godišnjeg perioda osiguranja na osiguranom vozilu ima 3 ili više likvidiranih-riješenih i rezervisanih-neriješenih šteta, obavezan je da plati malus na premiju osiguranja koja nije smanjena za eventualni bonus na godišnju premiju kasko osiguranja obračunatu u momentu likvidacije štete za odnosno vozilo.

Malus se obračunava kao doplatak na premiju osiguranja i iznosi:

a. kod treće štete	50%
b. kod četvrte štete	75%
c. kod pete i svake dalje štete	100%

Malus se naplaćuje prilikom likvidacije štete, na osnovu obračuna osiguravača.

- (2) Kod višegodišnjih ugovora o osiguranju osiguranicima sa više od 10 osiguranih vozila, prilikom obnavljanja osiguranja visina malusa se obračunava na osnovu odnosa obračunatih šteta (likvidiranih i rezervisanih) i obračunate tehničke premije.

Malus se obračunava kao doplatak na premiju osiguranja i iznosi:

- 10% ako je odnos obračunatih šteta i obračunate tehničke premije od 120% do 150%.
- 20% ako je odnos obračunatih šteta i obračunate tehničke premije od 150% do 180%.
- 30% ako je odnos obračunatih šteta i obračunate tehničke premije veći od 180%.

Ostale odredbe o bonusu i malusu

Član 33.

- (1) Odredbe o bonusu i malusu odnose se na osiguranika, izuzev kod ugovora o osiguranju vozila finansiranih od strane lizing kompanija kada se odredbe o bonusu i malusu odnose na korisnika ugovora o lizingu.
- (2) Smatra se da šteta ne utiče na odobravanje bonusa osiguraniku (bonus se ne gubi) ako postoji osnov za regres za cjelokupni iznos isplaćene štete.
- (3) Na odobravanje bonusa, odnosno njegovo gubljenje, ne utiču ni štete nastale prilikom pružanja pomoći povrijeđenim u smislu člana 5. tačka 9. ovih Uslova.
- (4) U slučaju prodaje vozila pravo na stečeni bonus se ne prenosi na novog vlasnika.
- (5) Osiguravač i ugovornik osiguranja imaju pravo da zahtijevaju ponovni obračun bonusa, odnosno malusa, ako se naknadno utvrdi da u obračun nisu bili uzeti odštetni zahtjevi koji su osnovani, odnosno da su bili uzeti u obzir odštetni zahtjevi koji su neosnovani.
- (6) Smatra se da šteta nije prijavljena ako je u roku od tri godine likvidirana bez isplate odštete.
Odredbe o bonusu i malusu se ne primjenjuju na: osiguranje vozila na popravci u automehaničarskim i autoremontnim radionicama i radionicama za pranje i podmazivanje vozila, osiguranje troškova vuče, osiguranje reklamnih i drugih natpisa u i na vozilu i na posebne vidove osiguranja.

Doplaci i popusti

Član 34.

- (1) Posebnim premijskim sistemom X-AK za kombinovano osiguranje motornih vozila predviđeni su i određeni doplaci i popusti na premiju osiguranja.
- (2) Ukupna visina popusta koji se može odobriti (računajući i bonus) ne može biti veća od 60% od premije osiguranja.

- (3) Bliže određenje i visine doplataka i popusta na premiju osiguranja date su u Posebnom premijskom sistemu X-AK za kombinovano osiguranje motornih vozila.

Prekid osiguranja i vraćanje premije

Član 35.

- (1) U smislu ovih Uslova, ugovor o osiguranju se prekida:
 - a) istekom ugovora o osiguranju bez produžetka ugovora,
 - b) otkazom ugovora o osiguranju,
 - c) istekom osiguravajućeg perioda za koji je plaćena premija, koji u smislu Posebnih uslova za kombinovano osiguranje motornih vozila ima za posljedicu prekid osiguravajuće zaštite,
 - d) uništenjem vozila (totalna šteta),
 - e) isplatom naknade štete po ostvarenom riziku krađe ili utaje vozila,
 - f) isplatom naknade štete u visini stvarne vrijednosti predmeta osiguranja po jednom štetnom događaju,
 - g) kada je ekonomski neopravdana popravka vozila (ekonomska totalna šteta),
 - h) kada ugovornik osiguranja neredovno izmiruje dospjelu obavezu plaćanja premije osiguranja, osiguravač može raskinuti ugovor o osiguranju jednostranim otkazom i prije isteka osiguranja. U ovom slučaju osiguranje prestaje danom prijema pismenog obavještenja upućenog ugovorniku osiguranja/osiguraniku od strane osiguravača. Izuzetno, ugovor o osiguranju može ostati na snazi po posebnom zahtjevu osiguranika, ako u međuvremenu nije nastupio osigurani slučaj, uz obavezu plaćanja zaostale premije u roku koji odredi osiguravač.
- (2) Promjenom vlasnika osiguranog vozila ugovor o osiguranju prestaje u 24 časa onog dana kada je novi vlasnik preuzeo vozilo.
- (3) Ukoliko ugovornik osiguranja/osiguranik u toku trajanja osiguranja pokuša ili prevarom ostvari naknadu štete na osiguranom vozilu, osiguravač može raskinuti ugovor o osiguranju jednostranim otkazom i prije isteka osiguranja, sa otkaznim rokom od 15 dana i u tom slučaju cjelokupna premija pripada osiguravaču.
- (4) Ako je osigurani rizik već nastupio, ili je njegovo nastupanje izvjesno, a to je ugovornik osiguranja znao ili morao znati – ugovor o osiguranju je u cjelini ili odgovarajućem dijelu ništavan.
- (5) Ukoliko se u toku trajanja osiguranja utvrdi da je osiguranik u posjedu vozila, koje po ma kom osnovu ima tretman ukradenog ili utajenog vozila ugovor o osiguranju je u cjelini ništavan. Ugovorniku osiguranja se vraća iznos naplaćene premije, umanjeno za troškove sprovođenja osiguranja (provizija i ostali troškovi pribave i uprave).
- (6) Ako osigurana stvar bude uništena prije početka obaveze osiguravača, ugovorniku osiguranja se vraća iznos naplaćene premije, umanjeno za troškove sprovođenja osiguranja (provizija i ostali troškovi pribave i uprave).
- (7) Ako osigurana stvar bude uništena poslije početka obaveze osiguravača od rizika obuhvaćenih osiguranjem, osiguravaču pripada cio iznos premije za tekuću godinu osiguranja, odnosno za ugovoreni period osiguranja.

- (8) Ako osigurana stvar bude uništena poslije početka obaveze osiguravača od rizika koji nisu obuhvaćeni osiguranjem, ili je totalna šteta naknađena iz osnova osiguranja odgovornosti prouzrokovača štete, ugovorniku osiguranja se vraća iznos premije za neiskorišćeno vrijeme trajanja osiguranja od dana kada osiguravač primi pismeni zahtjev ugovornika osiguranja, ukoliko u proteklom periodu trajanja osiguranja nije nadoknađena djelimična šteta ili nije podnjet zahtjev za nadoknadu štete po osnovu koga će se priznati nadoknada.
- (9) Prestankom ugovora u svim drugim slučajevima prije isteka vremena za koje je plaćena premija, ugovorniku osiguranja se vraća iznos premije za neiskorišćeno vrijeme trajanja osiguranja, u skladu sa odredbama Tarife premije za kratkoročno osiguranje, ukoliko nije bilo naknade štete, izuzev ako osiguravač nije jednostrano raskinuo ugovor o osiguranju, kada se premija vraća u potpunosti.
- (10) U slučajevima iz člana 27. stav 8. ovih Uslova, osiguravač vraća ugovorniku osiguranja iznos naplaćene premije.
- (11) Premija se, na pismeni zahtjev, vraća ugovorniku osiguranja uz podnošenje dokaza da su ispunjeni uslovi za njeno vraćanje.

Osigurani slučaj

Član 36.

- (1) Smatra se da je na osiguranoj stvari nastao osigurani slučaj onog trenutka kad je jedna od osiguranih opasnosti (rizika) iznenada i neočekivano počela da se ostvaruje na osiguranoj stvari i da je oštećuje.
- (2) Kod rizika krađe vozila, osigurani slučaj nastaje po isteku roka od 30 dana od dana kada je vozilo ukradeno uz dokaz da nije pronađeno.

Ugovoreno učešće u šteti - FRANŠIZA

Član 37.

- (1) Prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, ugovornik osiguranja vrši izbor zaključenja ugovora o osiguranju, sa učešćem u šteti – franšizom ili bez učešća u šteti – franšize, u skladu sa Posebnim premijskim sistemom X-AK za kombinovano osiguranje motornih vozila.
- (2) Ukoliko je osiguranje zaključeno sa učešćem u šteti – franšizom, osiguranik u svakoj šteti učestvuje u ugovorenom procentu od iznosa štete i/ili fiksnom novčanom iznosu prilikom obračuna naknade štete, a ukoliko je osiguranje zaključeno bez učešća u šteti - franšize, osiguranik ostvaruje pravo na pun iznos naknade na ime pretrpljene štete.
Visina učešća osiguranika u šteti utvrđuje se u skladu sa Posebnim premijskim sistemom X-AK za kombinovano osiguranje motornih vozila.

Pravna situacija poslije nastanka osiguranog slučaja

Član 38.

- (1) Poslije nastanka osiguranog slučaja, ako se radi o djelimičnoj šteti vozilo ostaje i dalje osigurano.
- (2) U slučaju uništenja, krađe ili utaje vozila, odnosno totalne štete usljed nastanka osiguranog slučaja, osiguranje prestaje sa danom isplate naknade iz osiguranja.
- (3) Kod loma stakla, odnosno krađe stakla, osiguranje prestaje isplatom naknade štete u visini ugovorene sume osiguranja ili ako su sva stakla polomljena, odnosno ukradena u jednom štetnom događaju.
- (4) Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na ostale osigurane stvari, osim kod onih za koje je drugačije ugovoreno.
- (5) Ukoliko se pri likvidaciji štete ustanovi da je prilikom nastanka štetnog događaja osigurano vozilo korišćeno u namjeni sa predviđenim višim premijskim stopama nego što je ugovoreno, naknada će se umanjiti srazmjerno razlici obračunate premije i premije koja bi bila obračunata.

Obaveze osiguranika kada nastane osigurani slučaj

Član 39.

- (1) Kada nastane osigurani slučaj na osnovu koga se traži naknada iz osiguranja, osiguranik je dužan da postupi na sljedeći način:
 - a) da odmah preduzme sve mjere koje su u njegovoj mogućnosti za otklanjanje štete i da se pri tome pridržava svih uputstava koje mu da osiguravač ili njegov predstavnik,
 - b) da odmah, a najkasnije u roku od 3 dana po saznanju, prijavi osiguravaču pisanim putem, telefonski ili na neki drugi uobičajen način, da je na osiguranim stvarima nastala šteta ostvarenjem osiguranog slučaja,
 - c) da odmah, a najkasnije u roku od 3 dana, pisanim putem potvrdi prijavu učinjenu usmeno, telefonom, telegramom ili na neki drugi način iz prethodne tačke,
 - d) da u svim slučajevima predviđenim propisima, a naročito kada je šteta prouzrokovana od požara, eksplozije, krađe, utaje, izvrši prijavu nadležnom organu Ministarstva unutrašnjih poslova i navede koje su stvari uništene, odnosno oštećene, ili su nestale prilikom nastanka osiguranog slučaja,
 - e) u slučaju nastanka saobraćajne nezgode u kojoj je došlo do oštećenja osiguranog vozila, osiguranik, odnosno korisnik vozila, obavezan je da prijavi nadležnim organima Ministarstva unutrašnjih poslova saobraćajnu nezgodu i na licu mjesta sačeka uviđaj ukoliko to objektivne okolnosti dozvoljavaju,
 - f) da odmah po nastanku osiguranog slučaja, ako je to moguće, odnosno kada to prilike dozvoljavaju, podnese osiguravaču popis oštećenih, odnosno uništenih stvari, uz približno naznačenje njihove vrijednosti,
 - g) da do uvida u oštećenje od strane predstavnika osiguravača ne promijeni stanje oštećenih, odnosno uništenih stvari, osim ako je promjena potrebna u javnom interesu ili radi smanjenja, odnosno sprečavanja uvećanja štete.

- (2) Osiguranik je dužan, nezavisno od roka u kome je podnio prijavu štete, da predstavniku osiguravača pruži sve podatke i druge dokaze koji su potrebni za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete. Osiguravač može zahtijevati da osiguranik pribavi i druge dokaze ukoliko je to neophodno i opravdano.
- (3) Ako osiguranik u određeno vrijeme ne izvrši svoju obavezu iz stava 1. i 2. ovog člana, osiguravač će naknadu štete umanjiti za iznos povećanja štete koju je prouzrokovao osiguranik ovim svojim propustima (troškovi, inflacija i sl.).
- (4) Odredbe iz ovog člana odnose se na osiguranika, izuzev kod ugovora o osiguranju vozila finansiranih od strane lizing kompanija, kada se ove odredbe odnose i na korisnika ugovora o lizingu.

Način utvrđivanja visine štete i obračun visine naknade iz osiguranja

Član 40.

- (1) Procjenu štete na osiguranom vozilu vrši stručno lice osiguravača.
 - (2) Utvrđena šteta unosi se u zapisnik o oštećenju vozila, odakle se može utvrditi obim oštećenja osiguranog vozila. Visina štete na vozilu utvrđuje se u zavisnosti od toga da li je vozilo djelimično oštećeno ili potpuno uništeno (totalna šteta).
 - (3) Ako je ugovor o osiguranju zaključen sa učešćem u šteti, osiguranik u svakoj šteti učestvuje prilikom njene likvidacije u skladu sa članom 37. ovih Uslova na način što se iznos učešća osiguranika u šteti odbija od obračunatog iznosa štete.
 - (4) Kod totalne štete:
 - a) U slučaju potpunog uništenja vozila obračun štete sačinjava se prema stvarnoj vrijednosti osiguranog vozila na dan nastanka štete umanjenoj za tržišnu vrijednost ostatka vozila, a najviše do sume osiguranja. Kod vozila na popravci u automehaničarskim i autoremontnim radionicama i radionicama za pranje i podmazivanje vozila, postupak je isti, s tim što ne postoji suma osiguranja kao gornja granica obaveze osiguravača, već je to iznos totalne štete konkretnog vozila. Pod stvarnom vrijednošću vozila na dan nastanka štete podrazumijeva se nabavna cijena novog motornog vozila, utvrđena cjenovnikom motornih vozila koji koristi Generali Osiguranje Montenegro AD Podgorica, na dan nastanka štete, umanjena za amortizaciju i obezvređivanje vozila (korigovana za starost vozila, pogonski učinak, opšte stanje, investiciona ulaganja i način eksploatacije, uz primjenu odgovarajućih mjera).

Vrijednost ostalih osiguranih stvari utvrđuje se na osnovu nabavne cijene tih stvari korigovane za amortizaciju, obezvređivanje i slično.

Vrijednost nestandardnih vozila utvrđuje se na osnovu nabavne cijene osnovnog vozila, nadgradnje i opreme uz specifikaciju koja čini sastavni dio ugovora o osiguranju, umanjene za amortizaciju, obezvređivanje i slično.
 - b) U slučaju nestanka vozila obračun štete sačinjava se prema stvarnoj vrijednosti vozila na dan nastanka štete i stanja vozila neposredno pred štetu, a najviše do sume osiguranja.
 - c) U slučaju ekonomske totalne štete, kada je vrijednost opravke vozila veća od stvarne vrijednosti vozila umanjene za vrijednost ostataka, odnosno ugovorene sume osiguranja, obračun štete sačinjava se prema stvarnoj vrijednosti vozila na dan nastanka štete umanjene za tržišnu vrijednost ostatka, a najviše do sume osiguranja.
 - d) Ukoliko se ostvario rizik krađe vozila, a vozilo se ne pronađe u roku od 30 dana, obračun i isplata štete vrši se kao da je vozilo uništeno bez spašenih djelova. Prije isplate naknade osiguranik je dužan da preda osiguravaču saobraćajnu dozvolu, originalne ključeve vozila (sve primjerke) i polisu osiguranja. Isplatom naknade po ostvarenom riziku krađe, ugovor o osiguranju prestaje. Osiguranik je prije isplate naknade štete za ukradeno vozilo dužan da dostavi osiguravaču ovjereno ovlašćenje o pravu raspolaganja osiguravača sa pronađenim vozilom.
- Maksimalna obaveza osiguravača po jednom štetnom događaju je stvarna vrijednost osiguranog vozila na dan nastanka štete (visina totalne štete), a najviše do sume osiguranja. Isplatom naknade po osnovu totalne štete, ugovor o osiguranju prestaje. Prije isplate naknade po osnovu totalne štete osiguranik je dužan da preda osiguravaču polisu osiguranja.

(5) Kod djelimične štete:

- a) Ukoliko nastupi djelimična šteta na vozilu, ista se utvrđuje i obračunava u visini troškova rada, vrijednosti rezervnih djelova i drugog potrošnog materijala potrebnog za otklanjanje štete, umanjene za tržišnu vrijednost ostataka djelova koji se zamjenjuju i ne može preći stvarnu vrijednost vozila na dan nastanka štete, odnosno sumu osiguranja po jednom štetnom događaju. U trošak popravke računaju se i troškovi demontaže, montaže i prevoza. Obračun visine štete može se sačiniti na osnovu računa o izvršenoj opravci i kupljenim djelovima ili po sporazumu - pogodbi uz zaključenje ugovora o vansudskom poravnanju. Osiguravač zadržava pravo upućivanja osiguranika u tačno određenu servisnu radionicu da izvrši popravku vozila kao i da izvrši nabavku rezervnih djelova u određenim prodavnicama.
- b) Kod zamjene zbog oštećenja ili uništenja usljed nastanka osiguranog slučaja: guma, akumulatora i cerada, odbija se pad vrijednosti (amortizacija).
- c) Spašeni djelovi oštećenog ili uništenog vozila - ostaci vozila, ostaju osiguraniku, a njihova vrijednost utvrđuje se po tržišnoj vrijednosti prema stanju u kome se nalaze u trenutku utvrđivanja visine štete i ta se vrijednost odbija od visine štete, ukoliko se drugačije ne dogovori.
- d) Kod manjih oštećenja na staklima i djelovima od plastike na motornim vozilima, vršiče se njihova opravka po postupku za koji postoji atest, a kod većih oštećenja vršiče se zamjena po tehnologiji proizvođača vozila.

- e) Ne nadoknađuju se veći troškovi opravke usljed izmjena, poboljšanja ili usavršavanja učinjenih prilikom opravke.
 - f) Osiguravač nije u obavezi da nadoknadi vrijednost cijelog vozila ili sklopa, ukoliko se oštećeni ili uništeni sklop, odnosno dio, ne može nabaviti u vrijeme opravke vozila, a kataloški je predviđen za zamjenu.
 - g) Kod osiguranja prtljaga u autobusima, obračun naknade izvršiće se u srazmjeri između broja registrovanih mjesta i broja putnika koji su bili u autobusu.
- (6) Ukoliko je osiguranik zaključio ugovor o osiguranju sa učešćem u šteti, naknada se umanjuje za ugovoreno učešće osiguranika u šteti.
- (7) Obaveza osiguravača u slučaju ostvarenog rizika utaje vozila nastaje tek kada su okončani zakonski postupci preduzeti od strane osiguranika u cilju vraćanja utajenog vozila.

Postupak sa spašenim djelovima i pronađenim ukradenim (nestalim) stvarima

Član 41.

- (1) Osiguranik se može sporazumjeti sa osiguravačem tako da osiguravač preuzme spašene djelove vozila, ili neke druge osigurane stvari i da njima slobodno raspolaže. U tom slučaju, kod obračuna štete ne odbija se vrijednost spašenih djelova osigurane stvari.
- (2) Osiguranik i osiguravač mogu se sporazumjeti da se spašeni djelovi vozila ili neke druge stvari izlože javnoj prodaji (preko preduzeća koja se bave tom vrstom djelatnosti) ili da se na drugi način izvrši prodaja spašenih stvari. Cijena postignuta prodajom, umanjena za troškove prodaje, smatra se vrijednošću spašenih djelova.
- (3) Ako ugovornik osiguranja/osiguranik sazna na bilo koji način gdje se nalaze ukradene stvari, dužan je da preduzme sve potrebne mjere radi njihovog vraćanja, kao i da o preduzetim mjerama i njihovim rezultatima bez odlaganja obavijesti osiguravača.
- (4) Vozilo osiguranika koje se pronađe poslije isteka roka od 30 dana od dana ostvarenog rizika krađe, osiguranik ima pravo da preuzme od osiguravača u nađenom stanju. Ako se osiguranik izjasni da preuzima vozilo, obavezan je da vrati isplaćenu naknadu u iznosu koji se utvrđuje po metodologiji za obračun naknade totalne štete, obračunom vrijednosti vozila na dan preuzimanja. Obračun vrijednosti vozila obuhvata i sva nastala oštećenja, pa osiguranik ima pravo naknade za njihovo otklanjanje.
- (5) Ukoliko je vlasnik ambasada, diplomatsko predstavništvo ili drugi vlasnik vozila sa inostranom registracijom, a vozilo se pronađe po isteku roka od 30 dana, odnosno po plaćenju šteti, vlasnik je dužan da preuzme vozilo u nađenom stanju i vrati naknadu u skladu sa stavom 4. ovog člana.

Naknada troškova u vezi sa nastalim osiguranim slučajem

Član 42.

Ukupna naknada na ime troškova koji se isplaćuju osiguraniku, u vezi sa nastalim osiguranim slučajem, ne može premašiti stvarnu vrijednost osigurane stvari, odnosno sumu osiguranja.

- (1) Naknada na ime troškova koji se isplaćuju osiguraniku sa ciljem da se šteta otkloni ili umanjuje, učinjena po nalogu osiguravača, isplaćuje se i u slučaju kada ta visina zajedno sa visinom naknade na ime štete na vozilu premašuje stvarnu vrijednost vozila, odnosno sumu osiguranja.
- (2) Pri ostvarenju rizika saobraćajne nezgode (član 5. ovih Uslova) osiguravač je u obavezi da nadoknadi štetu usljed:
 - a) Oštećenja na vozilu prilikom spašavanja (izvlačenja),
 - b) Nestanka stvari koje čine dio vozila,
 - c) Prevoza ili vuče do najbliže radionice koja može da izvrši nužnu ili konačnu opravku. Ukoliko je ekonomski opravdano, osiguravač može odobriti prevoz vozila i do mjesta prebivališta,
 - d) Čišćenje mjesta nezgode (prevoz ostataka vozila),
 - e) Oštećenja u vozilu zbog prodiranja kiše ili snijega poslije nastanka štete.
- (3) Osiguravač nije u obavezi da naknadi:
 - 1) troškove otklanjanja uzroka štete,
 - 2) troškove izvlačenja vozila koje je skliznulo sa puta, a nije došlo do oštećenja ili uništenja,
 - 3) troškove gašenja požara, ukoliko je usluga učinjena besplatno.

Isplata naknade iz osiguranja

Član 43.

- (1) Kada se dogodi osigurani slučaj, osiguravač je dužan da isplati naknadu u roku od 14 dana, računajući od dana kada je utvrđeno postojanje njegove obaveze i njen iznos. Za utvrđivanje obaveze osiguravača i iznosa naknade neophodno je da osiguranik dostavi sva obavještenja i dokumentaciju koju od njega zahtijeva osiguravač.
- (2) Po isteku 14 dana od dana kada je utvrđeno postojanje njegove obaveze ukoliko ne bude utvrđen iznos obaveze, osiguravač je dužan da na zahtjev ovlašćenog lica isplati iznos nespornog dijela svoje obaveze na ime akontacije.
- (3) Poslije nastupanja osiguranog slučaja, založna prava i ostala prava koja su ranije postojala na osiguranoj stvari imaju za predmet dugovnu naknadu, kako u slučaju osiguranja sopstvene stvari, tako i u slučaju osiguranja tuđih stvari zbog obaveze njihovog čuvanja i vraćanja, pa osiguravač ne može da isplati naknadu osiguraniku bez saglasnosti nosioca tih prava.

Lica koja imaju založna i ostala prava nad osiguranom stvari mogu zahtijevati neposredno od osiguravača da im u granicama stvarne vrijednosti osigurane stvari, a najviše do sume osiguranja i prema zakonskom roku, isplati njihova potraživanja.

Međutim, ako u času isplate osiguravač nije znao, niti je mogao znati za ta prava, izvršena naknada osiguraniku ostaje punovažna.

Pridržavanje odredaba o zaštitnim mjerama

Član 44.

- (1) Osiguranik, odnosno korisnik vozila, dužan je da preduzme propisane, ugovorene i sve ostale mjere potrebne da se spriječi nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je da preduzme sve što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice.
- (2) Osiguravač ima pravo da vrši kontrolu izvršenja odredaba iz stava 1. ovog člana.
- (3) Ako se mjere iz stava 1. ovog člana ne izvršavaju, osiguravač može otkazati ugovor i to u roku od 30 dana od dana kada je to utvrđeno zajedno sa osiguranikom, osim u slučaju kad osiguranik nije kriv za neispunjene dužnosti.
- (4) Ako je ugovoren ili je određen rok do koga je potrebno sprovesti mjere za sprječavanje ostvarivanja ili povećanja opasnosti, naknada se isplaćuje osiguraniku i kad je osigurani slučaj nastao do isteka tog roka i ako je šteta u uzročnoj vezi sa propisanim, odnosno ugovorenim odredbama o zaštitnim mjerama.
- (5) Osiguravač je dužan da naknadi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost osiguranog slučaja, kao i pokušaje da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i kad su ti pokušaji ostali bez uspjeha.
Osiguravač je dužan da da naknadu iz prethodne alineje ovog stava, čak i ako ona zajedno sa naknadom štete kod osiguranog slučaja prelazi stvarnu vrijednost stvari, odnosno sumu osiguranja.
- (6) Ako osiguranik, odnosno korisnik vozila, ne ispuni svoju obavezu iz stava 1. ovog člana, i ako za to nema opravdanja, obaveza osiguravača smanjuje se za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

Način obavještanja

Član 45.

- (1) Sva obavještenja, izjave i prijave koje se daju u smislu odredaba ovih Uslova, obavezno treba pisanim putem potvrditi ako su učinjene usmeno, telefonom ili na neki drugi način.
- (2) Kao dan prijema obavještenja, odnosno prijave, smatra se dan kada je primljeno obavještenje, odnosno prijava.
- (3) Sporazumi koji se odnose na sadržinu ugovora o osiguranju punovažni su samo ako su zaključeni u pisanoj obliku.
- (4) Ako se obavještenje, odnosno prijava štete, šalje preporučeno poštom, kao dan prijema smatra se dan predaje pošti.

Izmjena uslova osiguranja i premijskog sistema

Član 46.

- (1) Ako osiguravač izmijeni ove Uslove osiguranja, odnosno premijski sistem, dužan je da o tome obavijesti ugovornika osiguranja pisanim putem ili na drugi pogodan način.

- (2) Ukoliko ugovornik osiguranja ugovor o osiguranju, koji je zaključen na period duži od jedne godine, ne otkáže u roku od 30 dana računajući od dana obavještanja, ugovor o osiguranju se sa danom početka narednog perioda trajanja osiguranja usklađuje sa izvršenim izmjenama uslova osiguranja i premijskog sistema.
- (3) Ako ugovornik osiguranja odbije da prihvati usklađivanje zaključenog ugovora o osiguranju sa izvršenim izmjenama uslova osiguranja i premijskog sistema, ugovor o osiguranju prestaje sa istekom tekuće godine osiguranja, uz obavezu ugovornika osiguranja da osiguravaču vrati odobreni popust na premiju osiguranja na ime višegodišnjeg osiguranja i izvrši sve obaveze koje je preuzeo ugovaranjem osiguranja.
- (4) Kod ugovora o osiguranju koji su zaključeni sa određenim rokom trajanja na period od jedne godine ili kraće, primjenjuju se oni Uslovi osiguranja, odnosno premijski sistem koji je bio u važnosti na dan zaključenja ugovora o osiguranju.

Prelaz osiguranikovich prava prema odgovornom licu na osiguravača (SUBROGACIJA)

Član 47.

Isplatom naknade iz osiguranja na osiguravača prelaze sva osiguranikova prava na obeštećenje do visine isplaćene naknade prema licu koje je po ma kom osnovu odgovorno za štetu, osim u slučaju:

- a) Ako je odgovorno lice koje je upravljalo vozilom, istim upravljalo po odobrenju osiguranika, a prema njemu se nisu stekli uslovi za gubitak prava na osiguravajuću zaštitu u smislu ovih Uslova;
- b) Ako je štetu prouzrokovalo lice u srodstvu u prvoj liniji, ili lice za čije postupke osiguranik odgovara, odnosno koje živi sa njim u istom domaćinstvu ili lice koje radi kod osiguranika;
- c) Lica iz tačke a) i b) ovog člana koja namjerno prouzrokuju štetu ili upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola, droge i drugih narkotika dužna su da je nadoknade. Ukoliko je neko lice iz tačke a) i b) ovog člana bilo osigurano od odgovornosti, osiguravač će zahtijevati od njegovog osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.

U svim ostalim slučajevim koji nisu regulisani ovim članom, primjenjuju se ovi Uslovi i Zakon o obligacionim odnosima.

Nadležnost u slučaju spora

Član 48.

U slučaju spora između ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika i osiguravača, nadležan je stvarno nadležan sud prema mjestu zaključenja ugovora o osiguranju, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Datum početka primjene 04.09.2008. godine.
